Anul II. Nrul 20. Apare în fiecare Joui. Budapesta 1 Octombrie 1903

Abonamentul:
1 an: ... ... 4 coroane
½ an: ... ... 2 coroane
¼ an: ... ... 1 coroană
Un numer: 8 fileri
Dacă 30 foi se vor abona pe o singură adresă abonamentul costă:
Pe un ¼ de an 60 fileri.
Pe ½ de an 1 cor. 20 fileri
« 1 an 2 cor. 40 »

VOINȚA POPORULUI

Organul partidei socialdemocrate reorganisate din Ungaria.
Foaie pentru poporul muncitor Român.

Redacția și administrația:
Szabad Szó
BUDAPESTA,
VII., István-ut 67

Aici să se adreseze tot felul de scrisori și bani.

Fraților!

La 1. Septembrie au espirat abonamentele multor frați, și până în ziua de azi încă nu au reînvit. Noi ne am încredințat în onestitatea voastră, și de aceea v'am trămis foaia până acum. Mai departe nu putem să vě trimitem foile. Luați la cunoștință că partida noastră este o partidă sěrmană, nici noi nu capătăm foaia de geaba, și noi trebuie să plătim pentru tipar, pentru hârtie și pentru spesele poștei. Nouă nu ne dă nimeni bani, nici jidovii, nici popii, nici domnii cei mari, dar nici guvernul, așa cum dă la Adevěrul. Acești domni mai cu bucurie ne-ar da otravă de cloțani ca să ne prăpădim mai în grabă.

Așa dară facem cunoscut că numěrul acesta este cel din urmă pe care îl trimitem acelor abonenți, cari nu au reinoit abonamentul lor. Așa dară grăbiți-vě cu trimiterea abonamentelor.

Juda!

O trădare nemernică trebuie să descoperim. Cu inimă singeroasă facem acest lucru, find-că șearpele despre care este vorba, a fost în mijlocul nostru, până când noi l'am descoperit. Numele acelui păcătos este Salușinsky Ignaț. Mulți din mijlocul vostru îl cunoaște, find-că în multe comune l'am trămis, fiind-că am avut încredere în iel. S'a dovedit că acest om nu a luptat din inimă pentru drepturile poporului. Lupta lui a fost numai pentru bani, iel a umblat numai după ghișeft. Noi bani nu am putut săi dăm, dar nici nu'i am fi dat, căci nouă numai ast-fel de oameni ne trebuie care fără interese luptă pentru drepturile fraților noștri români apěsați.

Dacă noi am fi băgat de seamă acest lucru, chiar în luna lui Maiŭ, l'am fi dat afară, și am fi însărcinat pe un alt frate cu redactarea „Voinței Poporului“. Dar Salușinsky de aceia s'a întreținut în mijlocul nostru, ca să iee de la partidă adresele abonenților noștri, și să le vîndă pentru bani la banda lui Bokányi, care este dușmana cea mai mare a poporului român. După ce a luat furat adresele noastre, ne-a scris o epistolă, în luna August, prin care ne face cunoscut, saŭ săl plătim cu plată mare, dacă nu, iel va merge acolo unde soarele aruncă razele sale, fiind-că iel s'a plictisit, să lupte pentru poporul român de geaba.

Această epistolá se afla în mâinile noastre. Orî-cine poate să o vadă. Pentru aceasta l'am dat afară. După acest lucru iel s'a vîndut la banda lui Bokányi pentru 36 coroane pe sěptěmână, pentru 144 coroane pe lună, le scrie iel acum foaia lor cu numele de Adevěrul, pe care stăpînirea o ajută ca să apară, să facă ca poporul român să se departeze de la adevěrata socialdemocrație, să se depărteze de la partida socialdemocrată reorganisată. Politica lor este, că și iei se numesc socialdemocrați, și când poporul se va încredința lor, atunci săl poată mai ușor vinde.

La această bandă s'a vîndut iel pentru bani, acest Juda. Și omul acesta scrie epistole la frați, ale căror adrese le a luat de la partida noastră, și așa înșeală poporul român. Pe noi ne batjocorește acest păcătos, care de la înființarea „Voinței Poporului“, pe care așa a lăudato la Congresul de la Salonta Mare, încât limba i-a atârnat de un cot afară. Acum sună cu banii acelui Bokányi pe care l'a înjurat și batjocorît în „Voința Poporului.“

Un adevěrat juda, căruî toate i-aŭ fost bune, până când nu l'aŭ plătit.

Pe acest om care a luat adresele noastre l'am dat ieri în judecată. Până atunci, până când va primi pedeapsa cuvenită, săl huliți. Foile pe cari vi le trămite în dar, împreună cu epistolele lui înveninate să le trimiteți toate la partida noastră, lui să nu'i rěspundeți nici de cum, dacă va indrăzni să vină printre voi, scoateți'l cu bîta din mijlocul vostru ca să învețe, că pe poporul român nu poate săl vîndă. Poporul român

Organisați-vě în pace!

până atuncĭ urmează pe cine-va, până când vede că lupta luĭ este dreaptă, dar când vede că este juda, atuncĭ îl hulește,

Şi ca să se vadă maĭ bine, ce fel de om este acest șearpe cu numele de Saiușinsky Ignaț, spunem aci că iel întotdeauna a mințit, zicând că nu este jidov, dar cine este adevěrat socialdemocrat, acele nu hulește nicĭ religia luĭ.

Fraților! Să nu vě fie teamă. Un păcătos maĭ puțin este în mijlocul nostru, pe care l'am scos afară din partidă, dar Comitetul partideĭ împreună cu conducătoriĭ românilor sunt la olaltă, ca să lupte maĭ departe pentru voĭ, pentru drepturile și dorințele voastre.

Scuipați pe acel juda, întăriți partida socialdemocrată reorganisată, întăriți „Voința Poporuluĭ" care luptă pentru drepturile voastre până la moarte.

* *
*

Fraților!

Eu subscrisul Okrusnyik Pasku din comuna Beél, în numele de la 23 de comunĭ am fost însărcinat să merg la 23 Septembre la Budapesta, la partida noastră și să věd cum stau lucrurile pe acolo, să věd cum luptă partida pentru drepturile poporuluĭ român apěsat. Aci am fost 3 zile. In aceste treĭ zile am cercetat toate, am vězut cum lucră secretariatul partideĭ, pentru drepturile românilor și ungurilor, am vězut ce muncă mare fac acolo, ziua și noaptea lucră pentru binele poporuluĭ. Am fost de față la ședința partideĭ, am vězut librăria partideĭ și redacția „Voințeĭ Poporuluĭ." Am făcut cunoștință cu toțiĭ frațiĭ carĭ luptă pentru noĭ, și am venit la convingerea că toate se fac în dar, cu inima plină de bucurie, lucră și obosesc pentru frațiĭ noștri românĭ. Am venit la Budapesta ca să věd, că adevěrat este cele ce mi-a scris Salușinski Ignaț și Weltner Jacob, și să věd că adevěrat este ce scrie Adevěrul, că partida noastră nu este prietenă muncitorilor, că partida noasră numaĭ ghișeft face Fraților! De oare-ce m'am convins că toate cele zise și scrise sunt numaĭ minciunĭ nemernice, această partidă este curată cum Isus Christos a fost curat. Nu numaĭ că nu face neguțătorie, dar din punga lor pun banĭ pentru lupta bineluĭ românilor, precum aceste toate le am vězut din registele partideĭ, dar m'am convins că foaia Adevěrul este foaia celor carĭ sunt întreținuțĭ de stăpînire, și pe Salușinsky l'aŭ cumpěrat cu banĭ. Am fost și la partida luĭ Bokányi și cum mi-am pus piciorul înăuntru am vězut că acolo unde se face Adevěrul sunt toate numaĭ înșelătorie, căcĭ aceĭ oamenĭ trăiesc ca trântoriĭ fără a munci, din baniĭ domnilor, pentru a înșela poporul român. Partida socialdemocrată reorganisată este adevěrata partidă a poporuluĭ muncitor, și banda luĭ Bokanyi sunt plătițiĭ domnilor. Cu bucurie vě fac cunoscut fraților că în mâinĭ bune este soarta românilor la partida socialdemocrtă reorganisată. Cu mîndrie pot zice: partida aceasta tare iubește pe poporul român apěsat, și secretarul partideĭ înapreună cu toțĭ frațiĭ, să silesc zi și noapte ca să îmbunătățească soarta românilor apěsațĭ. Așa dară fraților vě fac atențĭ să nu ascultațĭ minciunile și batjocurile Adevěruluĭ. Această foaie cu numele de Adevěrul să o țipațĭ în foc, saŭ să o trimitețĭ la partidă, și dacă vețĭ primi de la păcătosul de Salușinsky epistolă să nu'ĭ rěspundețĭ, dacă va îndrăzni să vînă în mijlocul vostru, făcețĭ cu iel cum să face cu un câine turbat. Fraților! Rěspândițĭ din toate puterile Voința Poporuluĭ.

Cu frățietate
Okrusnyik Pasku
președintele organului din Beél.

Inaintea noastră ca martorĭ:
Genes Bertalan, **Teodor Popovics.**

Marșul socialdemocraților români

(Pe aria Marșului Națiunei.)

Sunetul murmură, prin văi și câmpii:
Sub steagul cel roșu al Romei ropii!
Dreptatea vě chiamă, lumină purtând,
Să-o scoateți din lanțiuri, ce o trage'n mormânt.

Nainte Române sotialdemocrate
Şi îțĭ apară soartea, apară soartea de cruḑi dușmanĭ.
Ram plam, ram plam
plam, plam, plam, plam plam
rapata plam, plam
ram plam, plam, plam, plam.
rapata plam, rapata plam.

Minte și virtute cu voe de fer
Românul acestea le are din ceri,
Şi ast-fel de arme când vețĭ purta,
Maĭ crezi tu voinice, că nu'ĭ triumfa?

Nainte Române soțialdemodemocrate
Si îți apară soartea, apară soartea de cruziĭ dușmani.
Ram plam. —

Steagul roș al nostru, e mândru suplin
Jurăm sub el cu toțiĭ, căcĭ frațĭ vrem sě fim,
Decât în sclupe, sě fim subjugațĭ
Mai bine din țară să fim alungațĭ.

Nainte Romane soțialdemodemocrate
Şi iți apară soartea, apară soartea de cruzĭ dușmanĭ.
Ram. plam. —

Abonați Voința Poporului!

Frăție sĕ dorească tot sufletul român,
Cu toții într'o unire, un dor să oferim!
Voĭ brațe muncitoare, acum desrobițĭ
A venit vremea noastră să fim mîntuițĭ!

Nainte dar române socialdemocrate
Și'țĭ apară soarta, apară soarta de crudiĭ dușmanĭ!
Ram, plam.

Joan din Kurtics.

TRIBUNA POPORULUI.

Juda între ceĭ 12 apoștoloĭ. Cu inima sângerând vĕ aducem la cunoștintă că în mijlocul nostru s'a aflat un juda cu numele de Salușinsky Ignaț. Noĭ nu putem să vedem în inima nimănuĭ. Dar Isus Christos a avut 12 apoștolĭ, și cine a crezut că în mijlocul lor se va găsi un trădător care va vinde pe Isus? Dar ceĭalțĭ apoștolĭ nu s'au temut, nicĭ iel singur Isus Christos nu s'a temut. Pe ieĭ i-a vîndut un juda, dar ieĭ totușĭ au luptat maĭ departe, pentru poporul apĕsat și pentru dreptate. Și noĭ am hrănit un juda in sânul nostru, dar acum l'am scos afară pe juda, și am rĕmas adevĕrațiĭ luptătorĭ pentru drepturile poporuluĭ român apĕsat. Și o să vină timpul acela când nu va maĭ fi pe pămîntul acesta apĕsare și sărăcie, dar va fi frățietate și egalitate, și când și românul va fi om in țara ungară, iar nu ca acum apĕsat și asuprit.

Das Freie Wort. Fraților! Vĕ aducem o noutate de bucurie. A treia foaie a partideĭ a apĕrut, in limba nemțească. Titlul foieĭ este: »Das Freie Wort« în românește: „Voința Poporuluĭ.“ Acum partida noastră are foaia »Szabad Szó« in limba magyară, care apare în douăzecĭ de miĭ de exemplare, foaia română «Voința Poporuluĭ« care apare in cincĭ miĭ de exemplare și foaia germână »Das Freie Wort« care apare in o mie de exemplare. Dar noĭ avem speranță că în scurt timp se va mări numĕrul abonenților. Unde vĕ vețĭ întâlni cu frațĭ nemțĭ, să'ĭ îndemnațĭ să aboneze foaia germană »Das Freie Wort.« Dacă tot așa vom merge inainte avem nădejde că în curând vom putea scoate și foĭ sîrbeștĭ, rutene și slave.

Mîngâiere pentru partidă. Un domn cu numele de R u s s u Ș i r i a n u, care este bolnav la creerĭ, a tipărit o cărticică plină cu înjuriĭ contra secretariuluĭ partideĭ noastre, Mezőfi Vilmoș. Iel nu cutează să declare socialdemocrațieĭ luptă, fiind-că să teme de noĭ, de aceea să acață de un singur om. De azĭ încolo nu vom maĭ rĕspunde, acestuĭ domn, căcĭ ne este milă să pătădim cerneala și hârtia pentru un om care are creerĭ bolnavĭ.

Ponta cu buzele um flate. La 13 Septembrie a. c. Ponta Péter a făcut o încercare proastă. Iel a mers în conuma Agriș (comitatul Araduluĭ) să țină o predicație, adică iel a voit să prostească poporul. Dar de oare-ce frațiĭ din comuna Agriș toțĭ sunt socialdemocrațĭ reorganisațĭ, nicĭ nu i-au ascultat predicația luĭ, i-au poruncit să se dee jos de pe tribună, că ieĭ nu au nevoie de luminarea luĭ, și au maĭ zis: vezĭ de pleacă cât în grabă din comună, căcĭ de alt-fel veĭ face cunoștință cu bîta. Luĭ Ponta nu'ĭ a rĕmas alt de făcut de cât să se dee jos de pe tribună și să meargă afară din comuna Agriș cu buzele umflate. Așa să facă frațiĭ din toate comunele, când acest om va veni în comunele lor, căcĭ iel umbiă după potcoave de caĭ morțĭ.

Luptătorĭ noĭ. Statutele (alapszabály) fraților din comunele Jász-Fényszaru, Tisza-Szőllős și Derecske au venit înapoĭ subscrire de către D-nu Ministru de interne. La luptă fraților, acum arĕtațĭ că suntețĭ adevĕrațĭ socialdemocrațĭ.

Congresul socialiștilor germanĭ. La acest congres care s'a început la 14 Septembrie și la care au luat parte ceĭ 81 de ablegațĭ aleșĭ. partida noastră a trămis următoarea telegramă: »In numele de la sute de miĭ românĭ apĕsațĭ vĕ trimitem salutărĭ sincere cu ocasiunea congresuluĭ vostru.« V o i n ț a P o p o r u l u ĭ.

Calendarul Voințeĭ Poporuluĭ pe anul 1904. va apare în luna Octombrie de sub tipar. Prețul unuĭ Calendar este **50** filerĭ. Organele din toate comunele să ne facă în grabă cunoscut că câte exemplare au de nevoie în fie-care comună.

De ale cătanelor. Ministrul comun de rĕsboĭ cu datul de 4 Septembre n. a dat o ordinațiune, în care sĕ spune că ficioriĭ, carĭ au servit deja 3 anĭ, anul acesta nu pot fi trimișĭ acasă la 1 Octombre, ci numaĭ la 31 Dec. — Causa este că anul acesta nețiĭnêndu-sĕ până acuma visitățile pentru recrutările nouĕ, nu sunt recruțĭ carĭ sĕ între în locul celor bătrânĭ, la 1 Octombre. — In înțelesul ordinațiuneĭ ministruluĭ, aceĭ recruțiĭ sĕ vor înrola, carĭ de bună voie s'ar înștiința ca să fie primițĭ, precum și toțĭ aceia, carĭ au fost deja înrolațĭ în ani de maĭ nainte, dar căpătând concediu până acuma nu și-au fost început serviciul de arme.

Cursul pieței din Budapesta.

Grâu pe 1903. Octombrie	—	cor.	7.48—7.49.	
« » » Aprilie	— —	»	7.68—7.69.	
Cucuruz pe Septembrie	—	»	6.08—6.08.	
» » Mai	— — —	»	5.28—5.29.	
Rapiță	— — — — —	»	—.——.—.	
Rîmătorĭ au fost plătițĭ	—	»	97.—101.—	100 kil.
Vițeĭ în viață	— — — —	»	—.——.—.	100 kil.

Declarațiune.

Redactorul »V o t u l P o p o r u l u ĭ« din Timișoara, Atanasie Voichescu, ne roagă să dăm loc în foaie următoareĭ declarațiunĭ:

Fraților! De și până acum nu am luptat la olaltă, dar totușĭ îmĭ țin de datorie, a vĕ lumina în maĭ multe privințe. De banda luĭ Bokányi să vĕ ferițĭ, fiind că eu m'am convins că ce fel de bandă periculoasă sunt aceĭ oamenĭ, fiindcă ieĭ voiesc numaĭ stârpirea poporuluĭ apĕsat român. Eŭ am tipărit o foaie prin care am avut voința să luminez poporul român apĕsat. Și ce s'a întâmplat. Banda luĭ Bokányi împreună cu Grossmann

Inoițĭ abonamentele!

și Weltner la alaltă aŭ făcut toate ce le a fost cu putință, ca să nimicească foaia mea, fiindcă aŭ vĕzut că eŭ voiese să ajut poporul român apĕsat. In tot locul m'aŭ batjocorît, și l'a sfîrșit aŭ scos în Budapesta fițuica de »Adevĕrul« zicând că „Votul Poporuluĭ“ nu este foaia partideĭ. S'a dovedit că ieĭ sunt dușmaniĭ poporuluĭ muncitor român, carĭ numaĭ reŭ voiesc poporuluĭ român. Eŭ din inimă vă dau sfatul să abonațĭ foaia »Voința Poporuluĭ« care este adevĕrata foaie care luptă pentru drepturile poporuluĭ român, și din inimiă îmĭ pare rĕŭ că am fost înșelat de banda luĭ Bokányi.

Cu frățietate

Atanasie Voichescu.

*

Noĭ din partea noastră tare ne pare rĕŭ că banda luĭ Bokányi a înșelat pe fratele Voichescu. Și noĭ facem atent pe frațiĭ noștri în „ ointa Poporuluĭ“ să se ferească de această bandă. Și din aceasta să poate vedea ce fel de oamenĭ periculoșĭ sunt ieĭ, carĭ cu minciunĭ și cu patjocurĭ voiese să înșele poporul muncitor român.

Fraților! Socialdemocrați!

Timpul munceĭ a trecut. Inaintea ușeĭ este iarășĭ toamna, dar lipsa ne este tot cea vechie. Socialdemocrația luptă contra apĕsareĭ poporuluĭ muncitor român. Arma partideĭ socialdemocrate reorganisate este V o i n ț a P o p o r u l u ĭ. Această armă să o facețĭ puternică. Solităm pe fie care frate adevĕrat român, să aboneze „Voințe Poporuluĭ“ și să o rĕspîndească prin toate locurile. Dacă cunoaștețĭ comune unde încă nu este cunoscută »Voința Poporuluĭ« să mergețĭ acolo și să nu odichnițĭ până când nu vor abona »Voința Poporuluĭ«. Prețul abonamentuluĭ este: pe un an întreg 4 coroane, pe $^{1}/_{2}$ an 2 coroane, pe un $^{1}/_{4}$ de an 1 coroană. Dar dacă maĭ mulțĭ frațĭ la olaltă vor abona pe o singură adresă atuncĭ prețul abonamentuluĭ este: pe un an întreg 2 coroane și 40 filerĭ, pe $^{1}/_{2}$ an 1 coroană și 20 filerĭ și pe un $^{1}/_{4}$ de an 60 filerĭ. Prețul acesta este așa de mic încât și cel maĭ sărac frate poate abona „Voința Poporuluĭ“. Dar dacă și această sumă ar fi multă pentru unul singur, atuncĭ adunați-vĕ douĭ saŭ treĭ la olaltă și abonațĭ, dar ținta voastră să fie, că în fie-care comună să meargă cu sutele „Voința Poporuluĭ“. Dacă numĕrul abonenților se va înmulți, așa ca să fie încă odată atâțĭ ca până acum, atuncĭ foaia o vom face încă odată așa de mare de cum este, fără a scumpi prețul abonamentelor.

ADUNARI.

Adunare în Ozora. Duminecă la 13 Septembrie a fost o adunare măreață în comuna Ozora (comitatul Tolna). La această adunare a fost ca predicator fratele Csanádi din Budapesta, care într'o cuvîntare foarte frumoasă a esplicat mărețele ideĭ socialdemocrate. Adunarea s'a strecurat în liniște,

Adunare în Fugyi-Vásárhely. Dumineca la 2 Septembrie a fost o adunare foarte frumoasă în comuna Fugyi-Vásárhely. La această adunare a fost fratele Magyar Julian ca predicator, care într'o cuvîntare de 2 ore a esplicat măreţele ideĭ socialdemocrate. Adunarea s'a strecurat in liniște.

CRONICA.

Revoluție în Balcanĭ. Nu sĕ astâmpără nici de cum Bulgariĭ. Vreau ca cu orĭ ce preț să se vadă scăpățĭ de Turcĭ, să nu maĭ fie domnĭ Otomaniĭ peste țara lor. In zilele din urmă vin știri sfășietoare din Macedonia. Bulgariĭ silesc pe Macedo-Româniĭ (frațĭ de-aĭ noștriĭ numițĭ și Aromânĭ) că sĕ prindă armele să sĕ lupte împreună în contra Turculuĭ. Aromâniĭ iĭ nĕcăjesc urît, îĭ măcelăresc, dă foc satelor aromânești. In orașelul Crușova a fost măcelarițĭ în modul cel maĭ sfășietor 17 Aromânnĭ, tot oamenĭ de frunte. Dar nu-ĭ destul cu atâta. Turcu ca s'alunge pe Bulgariĭ din Crușova au dărâmat edificiĭ cu sutele au bombardat, orașul așa că au comis crime îngrozitore asupra Aromânilor de-acolo. In noaptea de 27 August n. trenul ce plecase Marțĭ dimineața din Viena spre Constantinopol a fost aruncat în aer cu dinamit la gara Kulelü-Burgas. Treĭ vagoane au fost nimicite; 6 persoane au murit și 12 rĕu s'au rănit. Sărmaniĭ Macedo-Românĭ sufere și din partea Bulgarilor și din a Turcilor.

POSTA POPORULUI.

Cine vrea să capete rĕspuns în epistolă acela trimeată și timbru (bilog), căci altcum vom rĕspunde numai în posta poporuluĭ.

— **Scrisori**: întrebărĭ, cererĭ către partidă sunt de a se adresa: Szabad Szó Budapesta VII., István-ut 67. Aicea este localul partidei și de aici secretariul dă sfaturi in ori-ce afacere. Banii să se trimeată pe adresa: Szabad Szó István-ut 67.

— **Abonamentele** să se trimeată numai pe următoarea adresa: **Szabad Szó Budapest, István-ut 67.**

Editura partideĭ socialdemocrate reorganisate din Ungaria
Redactor responsabil: Auerbach Gustav.
Tipografia Ștefan Nagel
Budapesta, VII., Vörösmarty-utcza 17.